

7. Серія стрибків аксель 1,5 оберти. У серії 4-5 стрибків. 5-6 серій по 4-5 стрибків. Інтервал відпочинку - 1,5-2 хв.
8. Серія стрибків: аксель 1,5 оберти - аксель 1,5 оберти - аксель 2,5 оберти. 5-6 серій. Інтервали відпочинку - 2-2,5

хв.

Висновки. При виконанні змагальних програм фігурист випробовує високі навантаження виконуючи ковзання на високій швидкості і демонструючи при цьому складні стрибки, каскади, обертання, стрибки в обертання і доріжки. Щоб витримати таку програму, необхідно мати високий рівень розвитку координаційних, швидкісних, швидкісно-силових здатностей, вестибулярну стійкість, гнучкість, спеціальну витривалість й силу. Характерною рисою рухової діяльності фігуристів є спеціалізовані види сприйняття: почуття часу і простору, почуття льоду, почуття партнера. У їхній основі лежать м'язові, зорові, слухові і вестибулярні відчуття, що вдосконалюються одночасно з руховими навичками, фізичними і психічними якостями. Проведені дослідження підтвердили необхідність удосконалення спеціальних здатностей і специфічних почуттів у кваліфікованих фігуристів.

Література

1. Гришина М. В. Теоретико-методические основы управления тренировочным процессом в фигурном катании и на коньках: Автореф. дисс...докт. пед. наук. – М., 1991. – 50 с.
2. Кобелев В.В. Вопросы скоростно-силовой подготовки фигуристов.— В.кн.: Проблема скоростно-силовой подготовки квалификационных спортсменов./В.В. Кобелев.— М.: Физкультура и спорт, 1971.— с.116—131. – (Библиотека Российской Государственной Академии физической культуры).
3. Медведева И. М. Фигурное катание на коньках. – К.: Олимпийская литература. 1997. – 224 с.
4. Медведева І. М. Теоретико-методичні засади технології навчання майбутніх фахівців зі складнокоординаційних видів спорту : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання (фіз. культура, основи здоров'я)» /Ірина Михайлівна Медведева ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2009. – 40 с.

Reference

1. Mishin A.N. (1976) Jumping in figure skating. - М. : Physical Culture and Sport. - 103 p.
2. Smolevsky V.M., Gaverdovsky Yu.G. (1999) Gymnastics. - Olympic literature. - 464s.
3. Figure skating / Under total. ed. A. N. Mishina (1985). - М. : Physical Culture and Sport.- 268 p.
4. Technical Tips (1997). Toe-jumps. – Ice light// The British Bursery Kevin. Ice Teachers Association. - № 16.

УДК: 796.011.3:159.947.5-057.874

Михальчук А. Д.
викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання
Національний університет фізичного виховання і спорту України

ОЦІНКА ШКІЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ХЛОПЦІВ ТА ДІВЧАТ 6-11 РОКІВ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

В роботі виявлено рівні шкільної мотивації дітей молодшого шкільного віку залежно від їх статі та віку. Результати оцінки рівня шкільної мотивації свідчать, що більшість опитаних хлопців (52 %) та дівчат (53 %) позитивно ставляться до школи, але вже в цьому віці сам навчальний процес їх мало приваблює, їм подобається саме спілкування у школі з однолітками, вчителями. Значна кількість хлопців (36 %) та дівчат (41 %) успішно справляються з навчальною діяльністю, мають гарну шкільну мотивацію. Водночас 1 % хлопців та 4 % дівчат відвідують школу неохоче, мають труднощі у навчанні. А у 2 % хлопців та 1 % дівчат виявлено взагалі негативне ставлення до школи.

Ключові слова: шкільна мотивація, емоційне реагування, молодші школярі, фізичне виховання.

Михальчук А. Д. Оцінка шкільної мотивації мальчиків і дівчаток 6-11 лет в процесі фізичного виховання. В работе определен уровень школьной мотивации детей младшего школьного возраста в зависимости от их пола и возраста. Результаты оценки уровня школьной мотивации свидетельствуют, что большинство опрошенных мальчиков (52%) и девочек (53%) положительно относятся к школе, но уже в этом возрасте сам учебный процесс их мало привлекает, им нравится общение в школе со сверстниками, учителями. Значительное количество мальчиков (36%) и девочек (41%) успешно справляются с учебной деятельностью, имеют хорошую школьную мотивацию. В то же время 1% мальчиков и 4% девочек посещают школу неохотно, испытывают трудности в обучении. А у 2% мальчиков и 1% девочек выявлено вообще негативное отношение к школе.

Ключевые слова: школьная мотивация, эмоциональное реагирование, младшие школьники, физическое воспитание.

Mikhalchuk A. D. Assessment of school motivation of boys and girls 6-11 years old in the process of physical education. The work revealed levels of school motivation in primary school age children, depending on their gender and age. The results of the assessment of the level of school motivation indicate that most of the respondents (52%) and girls (53%) of the junior school age have a positive attitude towards the school, but at that age, the educational process itself is not attractive to them, they like the communication at school with their peers, teachers. A significant number of boys (36%) and girls (41%) successfully cope with educational activities, have good school motivation. A high level of cognitive motivation is characteristic for 9% of boys and only for 1% of girls. At the same time, 1% of boys and 4% of girls attend school are reluctant, have difficulty learning. And in 2% of boys and 1% of girls there was a general negative attitude towards school.

The analysis of the results of the questionnaire also revealed differences in the levels of school motivation in boys and girls of all ages. It is shown that 16% of children at the age of 6 years, 10% - at the age of 7 years, 8% - at the age of 8 years, 4% - at the

age of 9 years, 11% have a high level of school motivation, educational activity, high level of cognitive motives, - at the age of 10 years. In 4% of girls, the high level of motivation was observed only in 9 years.

About a third of the children interviewed have good school motivation. This is the most typical level for junior schoolchildren who successfully cope with educational activities. So, among the boys, a good level of school motivation is at 31% of 6-year-olds, 20% of 7-year-olds, 42% of 8-year-olds, 34% of 9-year-olds and 30% of 10-year-olds. Among girls, a good level of school motivation is observed in 24% of 7-year-olds, 35% of 8-year-olds, 22% of 9-year-olds and 40% of 10-year-olds.

The positive attitude toward the school is observed in the majority of the respondents (except for boys in 10 years, girls in 6 and 10 years), but the school attracts them more to non-academic parties. Low school motivation is characteristic for 4% of 9-year-old boys, 5% of 8-year-old girls and 17% of 9-year-old girls. Such schoolchildren are reluctant to attend school, prefer to skip classes, and experience serious learning difficulties. Negative attitude towards school was found in some boys 8-9 years (4% respectively) and 4% 6-year-old girls. School is often perceived by them as a hostile environment, the stay in which it is unbearable for them.

Key words: school motivation, emotional response, junior schoolchildren, physical education.

Постановка проблеми та аналіз літературних джерел. Педагогічна наука і шкільна практика підтверджують, що найбільш успішно навчання учнів здійснюється за умови їх позитивного ставлення до навчальної діяльності. Тоді вони докладають багато зусиль для засвоєння знань, оволодіння вміннями і навичками, уважні на уроках, намагаються якомога краще виконати навчальні і трудові завдання [3, 7].

Кожен учитель хоче, щоб його учні добре навчалися, з інтересом і бажанням ходили до школи. У цьому зацікавлені і батьки учнів. Але часом і вчителям, і батькам доводиться з жалем констатувати: «не хоче вчитися», «немає бажання». У цих випадках ми зустрічаємося з тим, що в учня не сформувалися потреби в знаннях, немає інтересу до навчання [4, 9].

На сучасному рівні психологічної науки ми не вправі просто констатувати, що учень не хоче учитися. Треба постаратися з'ясувати, чому саме він не хоче учитися, які сторони мотивації в нього несформовані, у якому випадку він не хоче учитися, а де ми, дорослі, не навчили його так організувати свою поведінку, щоб мотивація до навчання з'явилася [1, 8].

Проблема мотивації сьогодні хвилює багатьох педагогів і батьків. Учителі знають, що школяра не можна успішно навчати, якщо він байдуже відноситься до навчання і знань, без інтересу і, не усвідомлюючи потреби до них. Тому перед школою стоїть задача з формування і розвитку в дитини позитивної мотивації до навчальної діяльності, що і зумовило актуальність нашого дослідження.

Мета статті – оцінити рівень шкільної мотивації дітей залежно від їх статі та віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Успіх будь-якої діяльності залежить не лише від здібностей і знань, а й від мотивації, тобто від прагнень самостверджуватися, досягати високих результатів. Адже чим вищий рівень мотивації, чим більше чинників спонукають дитину до діяльності, тим більших результатів вона може досягти [2, 5].

З метою виявлення ставлення учнів до школи, навчального процесу, емоційного реагування на шкільну ситуацію нами було проведено анкетування. Учні опитували щодо домашніх завдань, бажання іти у школу, спілкування з батьками про школу, відношення до вчителя. Також питали, чи подобається дітям у школі, чи багато у класі друзів, чи подобаються однокласники. Оцінку рівня шкільної мотивації здійснювали за методикою Лусканової Н.Г. Результати опитування представлені у таблиці 1.

Таблиця 1.

Розподіл учнів за рівнями шкільної мотивації

Вік, років	Рівень шкільної мотивації, %				
	високий (25-30 балів)	гарний (20-24 балів)	позитивний (15-19 балів)	низький (10-14 балів)	негативний (менше 10 балів)
Хлопці					
6 (n=19)	16	31	53	0	0
7 (n=10)	10	20	70	0	0
8 (n=24)	8	42	46	0	4
9 (n=26)	4	34	54	4	4
10 (n=18)	11	50	39	0	0
11 (n=10)	0	30	70	0	0
Дівчата					
6 (n=24)	0	63	33	0	4
7 (n=21)	0	24	76	0	0
8 (n=20)	0	35	60	5	0
9 (n=23)	4	22	57	17	0
10 (n=19)	0	63	37	0	0
11 (n=10)	0	40	60	0	0

Результати анкетування хлопців свідчать, що високий рівень шкільної мотивації, навчальної активності притаманний 16 % дітей у віці 6 років, 10 % – у віці 7 років, 8 % – у віці 8 років, 4 % – у віці 9 років, 11 % – у віці 10 років. У 4 % дівчат високий рівень мотивації спостерігався лише у 9 років. Такі діти відрізняються наявністю високих пізнавальних мотивів, прагненням найбільш успішно виконувати всі пред'явлені школою вимоги. Вони дуже чітко дотримуються всіх вказівок вчителя, сумлінні та відповідальні, сильно переживають, якщо отримують незадовільні оцінки чи зауваження педагога. При

цьому в 11 років високого рівня мотивації на спостерігалось ні в кого із хлопців. А у дівчат високий рівень мотивації виявлений лише у 9-річних (табл. 1).

Гарну шкільну мотивацію має майже третина опитаних дітей. Це найбільш типовий рівень для молодших школярів, що успішно справляються з навчальною діяльністю. При відповідях на питання вони проявляють меншу залежність від жорстких вимог і норм. Так серед хлопців гарний рівень шкільної мотивації мають 31 % 6-річних, 20 % 7-річних, 42 % 8-річних, 34% 9-річних та 30 % 10-річних дітей. Серед дівчат гарний рівень шкільної мотивації спостерігається у 24 % 7-річних, 35 % 8-річних, 22 % 9-річних та 40 % 10-річних дітей. Половина хлопців мають гарний рівень мотивації у віці 10 років (50 %), а більше половини дівчат (по 63 %) у віці 6 та 10 років відповідно (табл. 1).

Позитивне ставлення до школи спостерігається у більшості опитаних учнів (окрім хлопців у 10 років, дівчат у 6 та 10 років, яких всього третина), але при цьому школа приваблює їх більше позанавчальними сторонами. Такі учні досить благополучно відчують себе в школі, однак частіше ходять в школу, щоб спілкуватися з друзями, з учителем. Їм подобається відчувати себе учнями, мати гарний портфель, ручки, зошити. Пізнавальні мотиви у таких дітей сформовані в меншій мірі і навчальний процес їх мало приваблює.

Низька шкільна мотивація характерна для 4 % 9-річних хлопців, 5 % 8-річних дівчат та 17 % 9-річних дівчат. Такі школярі відвідують школу неохоче, воліють пропускати заняття. На уроках часто займаються сторонніми справами, іграми. Відчують серйозні труднощі в навчальній діяльності. Знаходяться в стані нестійкої адаптації в школі.

Негативне ставлення до школи, шкільна дезадаптація була виявлена у деяких хлопців 8-9 років (по 4 % відповідно) та 4 % 6-річних дівчат. Такі діти відчують серйозні труднощі в школі: вони не справляються з навчальною діяльністю, відчують проблеми в спілкуванні з однокласниками, у взаєминах з учителем. Школа нерідко сприймається ними як вороже середовище, перебування в якій для них нестерпно. В інших випадках учні можуть проявляти агресивні реакції, відмовляючись виконувати ті чи інші завдання, слідувати тим чи іншим нормам і правилам. Часто в подібних школярів відзначаються нервово-психічні порушення (табл. 1).

Таким чином, результати оцінки рівня шкільної мотивації свідчать, що більшість опитаних хлопців (52 %) та дівчат (53 %) молодшого шкільного віку позитивно ставляться до школи, але сам навчальний процес їх мало приваблює, їм подобається саме спілкування у школі з однолітками, вчителями (рис. 1-2).

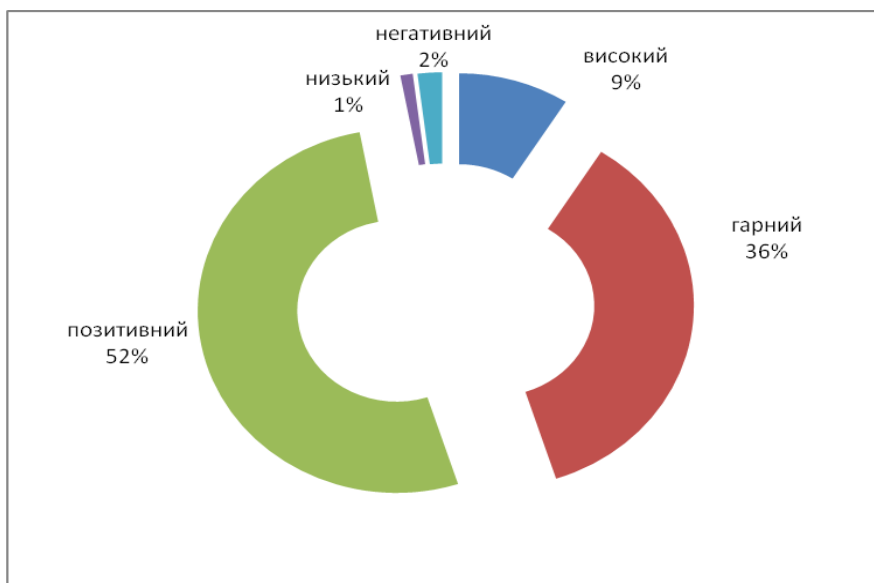

Рис. 1. Рівень шкільної мотивації у опитаних хлопців 6-11 років (n =107)

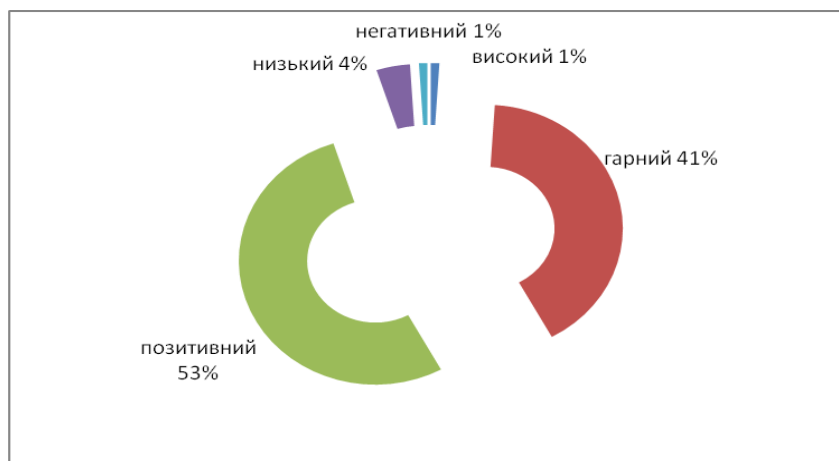

Рис. 1. Рівень шкільної мотивації у опитаних дівчат 6-11 років (n =117)

Значна кількість хлопців (36 %) та дівчат (41 %) успішно справляються з навчальною діяльністю, мають гарну шкільну мотивацію. Високий рівень пізнавальних мотивів характерний для 9 % хлопців та всього для 1 % дівчат. Водночас 1 % хлопців та 4 % дівчат відвідують школу неохоче, мають труднощі у навчанні. А у 2 % хлопців та 1 % дівчат виявлено взагалі негативне ставлення до школи (рис. 1-2).

Вирішальна роль у формуванні позитивного ставлення до навчання належить навчальному процесові, його змісту, методам, усій організації як індивідуальної, так і колективної навчальної діяльності учнів. Серед причин спаду мотивації молодших школярів до навчальної діяльності слід відзначити наступні: відношення учня до вчителя; відношення вчителя до учня; особиста значимість предмета; розумовий розвиток учня; продуктивність навчальної діяльності; незрозуміння мети навчання; страх перед школою [6, 8, 10].

Слід зазначити, що мотивація навчання складається з багатьох сторін, що змінюються і вступають у нові відносини одна з одною (суспільні ідеали, зміст навчання для школяра, його мотиви, мети, емоції, інтереси й ін.). Тому становлення мотивації це не просте збільшення позитивного чи негативного відношення до навчання, але й ускладнення структури мотиваційної сфери та спонукань, що входять до неї, встановлення нових, більш зрілих, іноді суперечливих відносин між ними. Ці окремі сторони мотиваційної сфери повинні стати об'єктом управління вчителя.

Висновки. 1. Результати оцінки рівня шкільної мотивації свідчать, що більшість опитаних хлопців (52 %) та дівчат (53 %) молодшого шкільного віку позитивно ставляться до школи, але вже в цьому віці сам навчальний процес їх мало приваблює, їм подобається саме спілкування у школі з однолітками, вчителями.

2. Значна кількість хлопців (36 %) та дівчат (41 %) успішно справляються з навчальною діяльністю, мають гарну шкільну мотивацію. Високий рівень пізнавальних мотивів характерний для 9 % хлопців та всього для 1 % дівчат. Водночас 1 % хлопців та 4 % дівчат відвідують школу неохоче, мають труднощі у навчанні. А у 2 % хлопців та 1 % дівчат виявлено взагалі негативне ставлення до школи.

3. Результати опитування свідчать, що вже в молодшому шкільному віці діти втрачають мотивацію до навчання. А школяра не можна успішно навчати, якщо він байдуже відноситься до навчання і знань. Тому формування і розвитку в дитини позитивної мотивації до навчальної діяльності є провідним завданням сучасної школи.

Перспективи подальших досліджень. Передбачається вивчення взаємозв'язку між рівнем мотивації до навчання та рівнем фізичної підготовленості учнів початкової школи в процесі фізичного виховання.

Література

1. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук [та ін.]. – Київ: Каравела, 2017. – 400 с.
2. Масловская Ю.И. Построение занятий по учебной дисциплине "Физическая культура" с использованием соревновательного метода: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Юлия Ивановна Масловская; Белорусский государственный университет физической культуры. – Минск, 2018. – 28 с.
3. Педагогічна діагностика в системі фізичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів: монографія / Н. О. Белікова, Н. С. Войнаровська, І. М. Войтович [та ін.]. – Луцьк: Вежа-Друк, 2015. – 240 с.
4. Психология физической культуры: учебник для высш. учеб. заведений физ. культуры / ред. Б.П. Яковлев, Г.Д. Бабушкин. – Москва: Спорт, 2016. – 624 с.
5. Ясько Л.В. Використання активних методів навчання в підготовці майбутніх вчителів фізичної культури / Л.В.Ясько, В.В.Білецька // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт). – 2017. – Вип. 03 (84) 17. – С.17-21.
6. Büchel Sonja Lehrermotivation im Sportunterricht / Büchel Sonja . – Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH, ein Teil von Springer Nature 2018.
7. Polianychko O. The psychological influence of open and enclosed spaces on the regulation of motor activity / Polianychko O. and other // Journal of Physical Education and Sport (JPES). – Vol 18 Issue 2, June 2018. – Art # 102, pp. 703 – 705.
8. Severin Sales Rödel. Negative Erfahrungen und Scheitern im schulischen Lernen / Severin Sales Rödel. – Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH, ein Teil von Springer Nature 2018.
9. Sueli Édi Rufini; José Aloyseo Bzuneck; Katya Luciane de Oliveira. The quality of motivation among elementary school students / Sueli Édi Rufini; José Aloyseo Bzuneck; Katya Luciane de Oliveira. – Paidéia (Ribeirão Preto) vol.22 no.51 Ribeirão Preto Jan./Apr. 2012. Print version ISSN 0103-863X
10. Understanding How Young Children Learn / by Wendy L. Ostroff. – ASCD book, 2012. – 200 p.

Reference

1. Age and pedagogical psychology: a manual for the student. higher tutor establishments / O.V. Skrypchenko, L.V. Dolinskaya, Z.V. Ogorodniychuk [and others]. - Kyiv: Caravel, 2017. - 400 s.
2. Maslovskaya Y. I. Construction of classes on the discipline "Physical Culture" using the competitive method: author's abstract. dis . Candidate ped Sciences: 13.00.04 / Yulia Ivanovna Maslovskaya; Belarusian State University of Physical Culture. - Minsk, 2018. - 28 p.
3. Pedagogical diagnostics in the system of physical education of students of general educational institutions: monograph / N. O. Belikov, N. S. Voinarovska, I. M. Voitovich [and others]. - Lutsk: Tower-Printing, 2015. - 240 p.
4. Psychology of physical culture: a textbook for higher education. studying Institution Phys. culture / ed. BP Yakovlev, GD Grandmother - Moscow: Sport, 2016. - 624 pp.

5. Yasko L.V. The use of active teaching methods in the training of future teachers of physical culture / L.V.Yasko, V.V.Biletska // Scientific journal of the M P Drahomanov National Pedagogical University. Series 15. Scientific and Pedagogical Problems of Physical Culture (Physical Culture and Sport). - 2017 - Voip. 03 (84) 17. - p.17-21.
6. Büchel Sonja Lehrermotivation im Sportunterricht / Büchel Sonja. - Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH, go to von Springer Nature 2018.
7. Polianychko O. The psychological influence of open and enclosed spaces on regulation of motor activity / Polianychko O. and others // Journal of Physical Education and Sport (JPES). - Vol 18 Issue 2, June 2018. - Art # 102, pp. 703 - 705.
8. Severin Sales Rödel. Negative Erfahrungen und Scheitern im schulischen Lernen / Severin Sales Rödel. - Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH, go to von Springer Nature 2018.
9. Sueli Édi Rufini; José Aloyseo Bzuneck; Katya Luciane de Oliveira. The quality of motivation among elementary school students / Sueli Édi Rufini; José Aloyseo Bzuneck; Katya Luciane de Oliveira. - Paidéia (Ribeirão Preto) vol.22 no.51 Ribeirão Preto Jan./Apr. 2012. Print version ISSN 0103-863X
10. Understanding How Young Children Learn / by Wendy L. Ostroff. - ASCD book, 2012. – 200.

УДК 355.233.2:796

Нестерчук Н.Є.
доктор наук, доцент,
завідувач кафедри здоров'я людини і фізичної реабілітації Національного університету водного господарства та природокористування
Скальські Д.
доцент кафедри спорту
Академія фізичного виховання і спорту імені Єджея Снядецького
м. Гданськ, Польща
Євтух М.І.
кандидат наук, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання
Національного університету водного господарства та природокористування
Рабченко С.В.
старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання
Національного університету водного господарства та природокористування

КОНЦЕПЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ПЕРІОДУ

У статті висвітлено концепцію фізичного виховання підлітків. Концепція розроблена з урахуванням особливостей підліткового періоду та базувалася на аналізі передумов. Описана концепція ґрунтувалася на концептуальних підходах, організаційних, методичних і концептуальних основах процесу фізичного виховання. Детально описані форми, засоби, методичні рекомендації проведення занять. Організаційні основи концепції включали програму фізичного виховання з врахуванням анатомо-фізіологічних особливостей підліткового віку: фізичний розвиток характеризується великою інтенсивністю, нерівномірністю та ускладненнями, пов'язаними зі статевим дозріванням. Ефективність концепції фізичного виховання оцінювалася у двох групах підлітків: контрольній (n = 30) і основній (n = 30). Виявлено позитивний вплив запропонованої концепції та програми фізичного виховання з урахуванням особливостей підліткового періоду на показники серцево-судинної та дихальної систем, а також сприяли зростанню результатів фізичного розвитку.

Ключові слова: концепція, фізичне виховання, підлітки, програма

Нестерчук Н., Скальські Д., Євтух Н., Рабченко С. Концепция физического воспитания с учетом особенностей подросткового периода. В статье освещена концепция физического воспитания подростков. Концепция разработана с учетом особенностей подросткового периода и ее базой был анализ предпосылок. Описанная концепция основывалась на концептуальных подходах, организационных, методических и концептуальных основах процесса физического воспитания. Подробно описаны формы, средства, методические рекомендации проведения занятий. Организационные основы концепции включали программу физического воспитания с учетом анатомо-физиологических особенностей подросткового возраста: физическое развитие характеризуется большой интенсивностью, неравномерностью и осложнениями, связанными с половым созреванием. Эффективность концепции физического воспитания оценивалась в двух группах подростков: контрольной (n = 30) и основной (n = 30). Выявлено положительное влияние предложенной концепции и программы физического воспитания с учетом особенностей подросткового периода на показатели сердечно-сосудистой, дыхательной систем, а также способствовали росту результатов физического развития.

Ключевые слова: концепция, физическое воспитание, подростки, программа

Nesterchuk N., Skalski D., Evtukh N., Rabchenyuk S. The concept of physical education, taking into account the characteristics of adolescence. The article highlights the concept of physical education for adolescents. The concept was developed taking into account the peculiarities of adolescence and its base was the analysis of prerequisites. The described concept was based on conceptual approaches, organizational, methodical and conceptual foundations of the process of physical education. Details are described forms, tools, guidelines for conducting classes. Methodical recommendations for conducting classes were as